

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. IX. An herba Metallum dici possit? Plinii locus notatur, & explicatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

genus trajectiones notavit? Nimis profecto hic præceps in summi auctoris reprehensionem *Scaliger* ut & isto ejusdem libri & capituli loco: *Inter eam (vesicam) & alvum, arteria ad pubem tendentes, quæ Iliæ appellantur.* Ibi & *Plinium* castigat, ceu *ilia* arterias esse putaverit, ego codicem *ilia* pro *iliaca*, una syllaba extrita. Hoc quoque *Scaligero* visum animadversione dignum quod ait, epiglosside operiri arteriam in epulando. *Sane* (inquit *Scaliger*) *in omni deglutitione etiam Saliva.* Quasi ex eo usu, quem epiglossis inter epulandum præbet, & hic in Salivæ deglutitione, non facile intelligatur; eadem quippe ratio.

CAPUT IX.

An herba Metallum dici possit? Plinii locus notatur, & explicatur.

Plinius de salivunca herba tradens lib. 21. cap. 7. his verbis utitur: *Pannonia hanc gignit & Norici Alpiumque aprica: Urbium Eporrhedia, tanta suavitatis, ut metallum esse cœperit.* Admiratur *Hofmannus* non incelebris e Germania Medicus & scriptis clarus, *Variarum Lectionum* cap. 3. quomodo herba *metallum* dici possit: propositisque vulgatis metalli acceptionibus, nulla reperta, quæ ad rem faciat, ad τὸ ἔτυμον confugit. Nam μέταλλον, inquit ἀπὸ τῆ μεταλλᾶν, quod est querere. Quare in propria significatione metallum dicetur, quodcunque studiose queritur ob usum aliquem in vita humana. Ita hunc *Plinii* locum interpretatur, ceu velit *Saliuncam* ob suavitatem odoris cœpisse diligenter inquiri. Et hoc quidem satis probabiliter vir ille eruditus. cæterum semota hac contemplatione grammatica, non ra-

ro apud Græcos auctores, nomen hoc, metallum inquam, pro quacumque utili herba usurpatum videri potest; ut apud *Plutarchum* in *convivio Septem Sapientum*, ubi quendam sic loquentem inducit: Θαυμάζω δέ σου τὸν ξένον, ὦ Σόλων, εἰ Δηλίοις ἐναγχῶ ποιησάμεν τὸν μέγαν καθαριμὸν, ἔχισθρησε παρ' αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν κομιζόμενα τῆς πρώτης ὑπομνήμαϊα τροφῆς, καὶ δείγματα μετ' ἄλλων εὐτελεῶν καὶ αὐλοφυῶν, μαλάχην καὶ ἀνθέρικον. Ego vero, o Solon, admiror hospitem tuum si cum nuper Delis magnam expiationem perfecit, apud eos monumenta primi mortalium victus non vidit, cum in templum importarentur, ac vilium & sponte nascentium specimina metallorum, malvam & asphodelum. Ubi expresse μέταλλον de terra nascentibus usurpatum liquet. At enim vero *Guyetus* emendat hunc locum, & pro μετ' ἄλλων, dictionem dividens, μετ' ἄλλων legit. Esto. quid *Galeno* faciemus, qui comment. 2. in librum *Hippocratis de Natura Humana*, non obscure id ipsum insinuat? καὶ μάλιστα ἂν ἐμπειρῶ τῆς ἰσορουμένης ὕλης εἶεν, ὡσπερ εὐδημῶ μὲν καὶ Ἡρόφιλον ἀνατομῆς. Κρατεῦας δὲ καὶ Διοσκορίδης τῶν μετ' ἄλλων φαρμάκων. Qui si locus *Galeni* integer est, metallicorum etiam appellatione non modo, quæ proprie *metallica* & *fossilia* dicuntur, sed etiam stirpium, quarum est in medicina usus, naturas comprehendi fatendum erit. Nam *Crateuæ* quidem herbis vestigandis ac radicibus fecandis industriam olim laudatam constat: *Dioscorides* autem licet universam materiam medicam tractare aggressus, nullam ejus partem intactam reliquit, neque proinde *metallica* omisit, hanc tamen partem, quæ plantarum genera & vires exponit, latius & diligentius exsecutus videtur. Sed vereor, ut satis integer sit is *Galeni* locus: & profecto quædam videntur deesse, quibus amissis, quod erat in contextu ultimum, mansit. Hoc si recipimus, vel standum erit ei expositioni, quam dat *Hofmannus*: aut dicemus metallum ibi a *Plinio* sumptum esse pro vectigali & reditu, quod

quod publici multarum civitatum reditus e metallis caperentur: ut olim apud Athenienses, teste *Aristophane in Vespis* in hac enumeratione,

Πρῶτανεῖα μέταλλ' ἀγοράς, λιμένας, μισθὸς, καὶ δημοσίαι α.
Τούτων πλήρωμα, τάλαντ' ἑξῆς διχίλια γίνεται ἡμῖν.

CAPUT. X.

Solonis versus quo se agebat semper aliquid addiscentem senescere, & quid de senili studio Plato senserit.

Nter alia commendata in *Solonis elegis*, hic versus in primis fertur,

Ἄνι γηράσκω πολλὰ διδασκόμευθ.

Quo significabat senescere se multa in dies addiscentem: ita enim *Cicero* in Dialogo de *Senectute* hunc versiculum interpretatur. censetque plane juxta hanc sententiam, *manere ingenia senibus, modo permaneat studium & industria*. Proponit etiam hoc dictum *Plato* in eo dialogo, qui inscribitur *Laches*: εἰς τὸν ἑπειτα εἶον προμηθεσερον ἀνάγκη εἶναι τὸν ταῦτα μὴ φεύγοντα, ἀλλ' ἐθέλοντα κατὰ τῆς Σόλωνθ, καὶ ἀξιοῦντα μανθάνειν, ἕως περ ἂν ζῆ, καὶ μὴ οἰόμενον αὐτῷ τὸ γῆρας νοῦν ἔχον προσίεναι. Quibus verbis hujus *Solonis* propositi rationem reddit: nempe ideo semper esse discendum, studendumque, quandiu vivimus, quia *Senectus* mentem secum non affert hominibus, sed potius aufert. Quo & illud *Poëtæ*, pertinet:

Omnia fert ætas, animum quoque.

Statim quippe memoriam, maxime necessarium discantibus bonum labefactat, atque ita oblivionem inducit, adversus quam studio & industria pugnandum est. Ceterum

C

idem